

Տաղ ճրագալուցի Ծննդեան

Ode for Nativity Candle-Lighting

Այսօր աւետեաց Գաբրիէլի լրումն եղանի առ Կոյս Մարիամ:
today of good news of Gabriel fulfillment it becomes to Virgin Mary.

այսօր = adv. = today

աւետեաց = noun.gen.pl. of **աւետիք** = of good news

Գաբրիէլի = P-noun.gen.sg. of **Գաբրիէլ** = of Gabriel

լրումն = noun.nom.sg. = completion, perfection, fulfillment

եղանի = verb.pres.ind.3per.sg. of **եղանիմ** = he/she/it becomes

առ կոյս = prep. + noun.acc.sg. = to virgin

Մարիամ = P-noun.acc.sg. = Mary

Today the fulfillment of Gabriel's good news to the Virgin Mary comes into being.

Այսօր աներբին իննամսեան աճմամբ առլըցեալ յարգանդի Կուսին:
today of the timeless one thing of nine months with growth filled to brim in womb of the Virgin.

աներբին = adj.gen.sg.deic3. of **աներբ** = of the timeless, eternal (one/thing)

իննամսեան = adj.nom.acc.sg. = (thing) of nine months

աճմամբ = noun.ins.sg. of **աճումն** = by/with growth, increase

առլըցեալ = ptcpl.nom.acc.sg. of **առլնում** = filled to brim

յարգանդի = 'ի + **արգանդի** = prep. + noun.loc.sg. of **արգանդ** = in womb

կուսին = noun.gen.sg.deic3. of **կոյս** = of the virgin

Today the timeless one's nine-month term of growth in the Virgin's womb is completed.

Այսօր գայ Յովսէփ 'ի քաղաք Դաւթի ընդ Կուսին յայրն իջեվանի:
today he comes Joseph into city of David with Virgin into the grotto of inn.

գայ = verb.pres.ind.3per.sg. of **գամ** = he/she/it comes

Յովսէփ = P-noun.nom.sg. = Joseph

'ի քաղաք = prep. + noun.nom.sg. = into city

Դաւթի = P-noun.gen.sg. of **Դաւիթ** = of David

ընդ կուսին = prep. + noun.loc.sg. of **կոյս** = with virgin

յայրն = 'ի + **այրն** = prep. + noun.acc.sg.deic3. of **այր** = into the cave, grotto

իջեվանի = noun.gen.sg. of **իջեվան** = of inn

Today Joseph comes to the city of David with the Virgin into the grotto of the inn.

Այսօր երկնային արքայն մըտանէ 'ն երկրաւոր արքայի գրոյ:
today heavenly the king he enters earthly of king with writing

երկնային = adj.nom.acc.sg. = heavenly

արքայն = noun.nom.sg.deic3. = the king

մտանէ = verb.pres.ind.3per.sg. of **մտանեմ** = he/she/it enters

երկրաւոր = adj.nom.acc.sg. = earthly

արքայի = noun.gen.sg. of **արքայ** = of king

ընդ գրոյ = prep. + noun.dat.sg. of **գիր** = with writing

Today the heavenly king enters into the registry of the earthly king.

Այսօր ազգ մարդկան վերագրին աշխարհագրան այն յաշխարհըն վերին:
today race of mankind they are rewritten with census that in the world upper.

ազգ = noun.nom.sg. = nation, generation, race

մարդկան = noun.gen.sg. of մարդ = of mankind

վերագրին = verb.pres.ind.pass.3per.pl. of վերագրեմ = they are inscribed, rewritten

աշխարհագրան = noun.ins.sg.deic3. of աշխարհագիր = by/with census

այն = pron.nom.acc.sg. = that

յաշխարհն = 'ի + աշխարհն = prep. + noun.acc.sg.deic3. = in the world

վերին = adj.nom.acc.sg. = upper, celestial

Today the human race is registered again with that census in the supernal world.

Այսօր 'ի Հօրէ անմարմին ծնեալ որդի, նոյն մարմնով ծնանի:
today from Father incorporeal begotten son, same one with flesh he is born.

'ի հորէ = prep. + noun.abl.sg. of հայր = from father

անմարմին = adj.nom.acc.sg. = incorporeal

ծնեալ = ptcl.nom.acc.sg. of ծնանիմ = birthed, begotten

որդի = noun.nom.sg. = son

նոյն = pron.nom.sg. = same (one/thing)

մարմնով = noun.ins.sg. of մարմին = with body, flesh

ծնանի = verb.pres.ind.3per.sg. of ծնանիմ = he/she is born

Today the Son, begotten by the incorporeal Father, the same one is born with flesh.

Այսօր Բանն աննիւթ թանձրացեալ հիւթական մարմնով յայտնեալ երեւի:
today the Word immaterial congealed materially with flesh revealed it appears.

բանն = noun.nom.sg.deic3. = the word

աննիւթ = noun.nom.acc.sg. = immaterial

թանձրացեալ = ptcl.nom.acc.sg. of թանձրացուցանեմ = thickened, coagulated, congealed

հիւթական = adj.nom.acc.sg. = material = adv. = materially

յայտնեալ = ptcl.nom.acc.sg. of յայտնեմ = revealed

երեւի = verb.pres.ind.3per.sg. of երեւիմ = he/she/it appears

Today the immaterial Word, materially congealed with flesh, is revealed [and] appears.

Այսօր լուծանի երկունք անիծից նախահորն ծննդեամբ սուրբ Կուսին:
today it is dissolved labor pains of curses of the first-father by birth holy of the Virgin.

լուծանի = verb.pres.ind.3per.sg. of լուծանիմ = he/she/it is loosened, untied, dissolved

երկունք = noun.nom.pl. = labor pains

անիծից = noun.gen.pl. of անէծք = of curses

նախահորն = noun.gen.sg.deic3. of նախահայր = of the first-father

ծննդեամբ = noun.ins.sg. of ծնունդ = by/with birth

սուրբ = adj.nom.acc.sg. = holy

Today the labor pains of the progenitor's curse are dissolved by the Holy Virgin's giving birth.

Այսօր մեզ Դաւիթ տասնաղեւաւըն տայ նըշան, գըտաք յԵփրաթայ:
today great David with the ten-string thing he gives sign, we found in Ephrathah.

մեզ = adj.nom.acc.sg. = great

Դաւիթ = P-noun.nom.sg. = David

տասնաղեւաւն = adj.ins.sg.deic3. of տասնաղի = with the ten-stringed (thing)

տայ = verb.pres.ind.3per.sg. of տամ = he/she gives

նշան = noun.acc.sg. = sign

գտաք = verb.aor.ind.1per.pl. of գտանեմ = we found

յԵփրաթայ = 'ի + Եփրաթայ = prep. + P-noun.loc.sg. of Եփրաթա = in/at Ephrathah

Today the great David with the ten-stringed [harp] gives a sign, "We found [it] in Ephrathah."

Այսօր ընդ Միքայ Բեթղէմ գընծայ տուն եղեալ երկնաւոր հացին:

today with Micah Bethlehem it rejoices home became heavenly of the bread.

ընդ Միքայ = prep. + P-noun.loc.sg. of Միքա = with Micah

Բեթղէմ = P-noun.nom.sg. = Bethlehem

գնծայ = verb.pres.ind.3per.sg. of գնծամ = he/she rejoices

տուն = noun.acc.sg. = house, home

եղեալ = ptcpl.nom.acc.sg. of եղանիմ = became

երկնաւոր = adj.nom.acc.sg. = heavenly

հացին = noun.gen.sg.deic3. of հաց = of the bread

Today, with Micah, Bethlehem rejoices [that] it became the home of the heavenly bread.

Այսօր 'ստ Եսայեայ Կոյսըն մայր լինի սքանչելեօք Էմմանուէլի.

today according to Isaiah the Virgin mother she becomes with miraculous things of Emmanuel.

ըստ Եսայեայ = prep. + P-noun.dat.sg. of Եսայի = according to Isaiah

կոյսն = noun.nom.sg.deic3. = the virgin

մայր = noun.acc.sg. = mother

լինի = verb.pres.ind.3per.sg. of լինիմ = he/she/it becomes

սքանչելեօք = adj.ins.pl. of սքանչելի = by/with miraculous (things)

Էմմանուէլի = P-noun.gen.sg. of Էմմանուէլ = of Emmanuel

Today according to Isaiah, the Virgin becomes a mother with the miracle of Emmanuel.

Այսօր հոգեղէնք տան որդւոց մարդկան աւետիս, ծընաւ ձեզ փրրկիչ.

today spiritual ones they gave to sons of mankind good news, he was born for you savior.

հոգեղէնք = adj.nom.pl. = spiritual (ones/things)

տան = verb.pres.ind.3per.pl. of տամ = they gave

որդւոց = noun.dat.pl. of որդի = to sons

աւետիս = noun.acc.pl. of աւետիք = good news

ծնաւ = verb.aor.ind.3per.sg. of ծնանիմ = he/she was born

ձեզ = pron.dat.pl. of դու = for you

Today the spiritual ones give good news to the sons of men, "A Savior was born for you."

Այսօր ընդ հովիւսն երգս առեալ գոչեմք, ասելով ըզփառս 'ի բարձունս:
today with the shepherds songs taking we cry out saying glory in high things.

ընդ հովիւսն = prep. + noun.loc.pl.deic3. of հովիւ = with the shepherds

երգս = noun.acc.pl. = songs

առեալ = ptcpl.nom.acc.sg. of արնում = took, taking

գոչեմք = verb.pres.ind.1per.pl. of գոչեմ = we cry out

ասելով = verb.inf.ins.sg. of ասեմ = saying

զփառս = noun.acc.pl.def-obj. of փարք = glory

'ի բարձունս = prep. + adj.loc.pl. of բարձր = in high (things)

Today using song we cry out with the shepherds, saying "Glory in the highest!"

Տաղ Ի Ծնունդն Տեան

Ode on the Nativity of the Lord

Տէր փառաց անճառ ծընեալ յառաջ քան զյաւիտեանս,
Lord of glory ineffibly begotten before more than the ages,

Նոյն ծընաւ այսօր 'ի Պեթղահեմ քաղաք Դաւթի:
same one he was born today in Bethlehem city of David.

տէր = noun.nom.sg. = lord

փառաց = noun.gen.pl. of փարք = of glory

անճառ = adj.nom.sg. = ineffible, unspeakable = adv. = ineffibly, unspeakably

ծնեալ = ptcl.nom.acc.sg. of ծնանիմ = birthed, begotten

յառաջ = adv. = before, previously

քան = prep. = more than

զյաւիտեանս = noun.acc.pl.def-obj. = the ages

նոյն = pron.nom.sg. = same (one/thing)

ծնաւ = verb.aor.ind.3per.sg. of ծնանիմ = he/she was born

'ի Պեթղահեմ = prep. + P-noun.acc.sg. = in Bethlehem

քաղաք = noun.acc.sg. = city

Դաւթի = P-noun.gen.sg. of Դաւիթ = of David

The Lord of Glory ineffibly begotten before the ages,
The same one was born today in Bethlehem, the city of David.

Բարուն երկնային իմաստութիւն Հօր անեղին
Rabbi heavenly wisdom of Father of the uncreated one

Յանբանից մըսուր 'ի խանձարուրս պատեալ դընի.
of animals in manger in swaddling clothes surrounded he is placed.

բարուն = noun.nom.sg. = rabbi

երկնային = adj.nom.acc.sg. = heavenly

իմաստութիւն = noun.nom.sg. = wisdom

հօր = noun.gen.sg. of հայր = of father

անեղին = adj.gen.sg.deic3. of անեղ = of the uncreated (one/thing)

(յ)անբանից = adj.gen.pl. of անբան = of irrational (things), animals

'ի մսուր = prep. + noun.acc.sg. = in manger

'ի խանձարուրս = prep. + noun.acc.pl. = in swaddling clothes

պատեալ = ptcl.nom.sg. of պատեմ = surrounded, enclosed

դընի = verb.pres.ind.3per.sg. of դնիմ = he/she/it is placed

The Heavenly Rabbi, wisdom of the uncreated Father,
Is placed in a manger of beasts engirdled in swaddling garb.

Նըստեալն 'ի Քրովբէս յաթոն փառացըն հինաւուրցն
the seated one on Cherubim on throne of the glory the one ancient of days

Ի գիրկըս Կուսին տրղայապէս բառնի մանուկ:
to bosom of the Virgin like an infant he is lifted child.

նստեալն = ptcl.nom.sg.deic3. of նստեմ = the seated (one)

'ի Քրովբէս = prep. + P-noun.acc.pl. of Քրովբէք = on Cherubim

յաթոն = 'ի + աթոն = prep. + noun.acc.sg. = on throne

փառացն = noun.gen.pl.deic3. of փարք = of the glory
 հինաւուրցն = adj.nom.sg.deic3. = the (one) ancient of days
 'ի գիրկս = prep. + noun.acc.pl. = to open arms, embrace, bosom
 կուսին = noun.gen.sg.deic3. of կոյս = of the virgin
 տղայապէս = adj.nom.acc. = like a child, infant
 բառնի = verb.pres.ind.pass.3per.sg. of բառնամ = he/she/it is lifted, carried off
 մանուկ = noun.nom.sg. = child

The one seated on the Cherubim on the throne of glory, the Ancient of days,
The child is lifted like an infant to the bosom of the Virgin.

Երկնաւոր զօրացըն թագաւոր մեծ և յաղթող
 heavenly of the hosts king great and conquering
 Յամպ թեթել նըստի 'ի յԵգիպտոս փախչի կամաւ:
 in cloud lightly he sits to Egypt he flees willingly.

երկնաւոր = adj.nom.acc.sg. = heavenly
 զօրացն = noun.gen.pl.deic3. of զօր = of the hosts
 թագաւոր = noun.nom.sg. = king
 մեծ = adj.nom.acc.sg. = great
 յաղթող = noun/adj.nom.acc.sg. = conqueror/ing, vanquisher/ing
 յամպ = 'ի + ամբ = prep. + noun.acc.sg. = in cloud
 թեթել = adj.nom.acc.sg. = light, nimble = adv. = lightly, nimbly
 նստի = verb.pres.ind.3per.sg. of նստիմ = he/she sits
 'ի յԵգիպտոս = prep. + P-noun.acc.sg. = to Egypt
 փախչի = verb.pres.ind.3per.sg. of փախչիմ = he/she flees
 կամաւ = adv. = voluntarily, willingly

The great and victorious king of the heavenly hosts,
[Who] sits lightly in the cloud, willingly flees to Egypt.

Բամից համայնից ստեղծող և տէր, անտես վերնոց.
 of flock of entire things creator and lord, invisible to upper ones,
 Յերկրի երեւի և ընդ որդւոց մարդկան շրջի:
 on earth he appears and with sons of mankind he walks.

բամից = երամից = noun.gen.pl. of երամ = of troop, flock, company
 համայնից = adj.gen.pl. of համայն = of whole, entire, complete (things)
 ստեղծող = noun/adj.nom.sg. = creator/ing, shaper/ing
 անտես = adj.nom.acc.sg. = invisible
 վերնոց = adj.gen.pl. of վերին = of upper, celestial (ones/things)
 յերկրի = 'ի + երկրի = prep. + noun.acc.sg. of երկիր = on earth
 երեւի = verb.pres.ind.3per.sg. of երեւիմ = he/she/it appears
 ընդ որդւոց = prep. + noun.dat.pl. of որդի = with sons
 մարդկան = noun.gen.sg. of մարդ = of mankind
 շրջի = verb.pres.ind.3per.sg. of շրջիմ = he/she walks

The creator and Lord of all the flocks, invisible to the supernal,
On earth is revealed and walks with the sons of mankind.

Սրովբէից թեւօք պարածածկեալ 'ի սուրբ սրբոցն,
of seraphim by wings covered up in holy thing of the holy things,

Խոնարհեալ հայցէ 'ի ծառայէն իւր մըկըրտիլ:
humbled he seeks from the servant his to be baptised.

սրովբէից = noun.gen.pl. of սերովբէ = of seraphim

թեւօք = noun.ins.pl. of թեւ = by/with wings

պարածածկեալ = ptcl.nom.acc.sg. of պարածածկեմ = covered up, surrounded

'ի սուրբ = prep. + adj.acc.sg. = in holy (one/thing)

սրբոցն = adj.gen.pl.deic3. of սուրբ = of the holy (ones/things)

խոնարհեալ = ptcl.nom.acc.sg. of խոնարհեմ = humbled, abased lowered

հայցէ = verb.pres.ind.3per.sg. of հայցեմ = he/she requests, asks, seeks

'ի ծառայէն = prep. + noun.abl.sg.deic3. of ծառայ = from the servant

իւր = pron.nom.acc.sg. = his **Note:** Classical would be declined ablative իւրմէ.

մկրտիլ = verb.inf.acc.sg. of մկրտիմ = to be baptised **Note:** Post-Classical -իլ ending.

Covered up by the wings of Seraphim in the Holy of Holies,
Humbled he seeks to be baptized by his servant.

Եկեալ հուրն Աստուած Յորդանանու յորձանսն իջեալ,
came the fire God of Jordan the currents descended,

Ջրով կիզու գմեղս ադամային բնութեան մարդկան:
with water he burns sins of the Adam of nature of mankind.

եկեալ = ptcl.nom.acc.sg. of գամ = came, arrived

հուրն = noun.nom.st.deic3. = the fire

Աստուած = noun.nom.sg. = God

Յորդանանու = P-noun.gen.sg. of Յորդանան = of Jordan

յորձանսն = acc.pl.deic3. of յորձան = the currents, torrents

իջեալ = ptcl.nom.acc.sg. of իջանեմ = descended

ջրով = noun.ins.sg. of ջուր = by/with water

կիզու = verb.pres.ing.3per.sg. of կիզում = he/she/it burns

գմեղս = noun.acc.pl.def-obj. of մեղք = sins

ադամային = P-noun.gen.sg.deic3. of Ադամ = of the Adam

բնութեան = noun.gen.sg. of բնութիւն = of nature, essence

God the fire came—[on] the currents of the Jordan he came down,
With [its] water he burns [away] the sin of Adam of human nature.

Սարսեալ ամլորդոյն 'ի կիզանող յահեղ բոցոյն,
trembled of the barren-woman's son in burning in fearsome of the flame,

Հրաժարեր մերձիլ 'ի ճառագայթն անճառ փառաց:
he refused to approach to the brightness ineffable of glory.

սարսեալ = ptcl.nom.acc.sg. of սարսեմ = quaked, trembled, shuddered

ամլորդոյն = noun.gen.sg.deic3. of ամլորդի = of the barren woman's son **Note:** genitive subject

'ի կիզանող = prep. + noun/adj.acc.sg. = upon burning

յահեղ = 'ի + ահեղ = prep. + adj.acc.sg. = upon fearsome, terrible

բոցոյն = noun.gen.sg.deic3. of բոց = of the flame

հրաժարեր = verb.impfct.ind.3per.sg. of հրաժարեմ = he/she renounced, refused

մերձիլ = verb.inf.acc. of մերձիմ = to approach **Note:** Post-Classical -իլ ending.

'ի ճառագայթն = prep. + noun.acc.sg.deic3. = to the radiation, brightness

The barren woman's son trembled at the fear-inspiring burning of the flame, [and]
Refused to draw near to the brightness of the unspeakable glory.

Ի բարձանց Հոգին աղանակերպ էջ առ նրմա,
from heights the Spirit like a dove descended near him

Մատամբ ցուցանէ զծածկեալ մարմնով բնութեամբն Աստուած:
with finger he shows hidden thing with flesh with the nature God.

'ի բարձանց = prep. + adj.abl.pl. of բարձր = from heights

հոգին = noun.nom.sg.deic3. = the spirit

աղանակերպ = adj.nom.acc.sg. = like a dove

առ նմա = prep. + pron.loc.sg. of նա = near/beside him

մատամբ = noun.ins.sg. of մատն = with/by finger

ցուցանէ = verb.pres.ind.3per.sg. of ցուցանեմ = he/she/it shows, indicated

զծածկեալ = ptcl.acc.sg.def-obj. of ծածկե = hidden, concealed (one/thing)

մարմնով = noun.ins.sg. of մարմին = with body, flesh

բնութեամբն = noun.ins.sg.deic3. of բնութիւն = by/with the nature, essence

From the heights the Spirit like a dove descended near him, [and]
God points to the one with nature concealed by flesh.

Էրկնից դրունք բացան, այն զոր փակեաց մեղօք Ադամ,
of heaven gates they were opened, that which he closed by sin Adam,

Հօր բարբառ հնչեաց. Դա իմ Որդի, դրմա լուարուք:
of Father shout it resounded: that one my Son, to that one you listen.

Էրկնից = երկնից = noun.gen.pl. of երկինք = of heaven

դրունք = noun.nom.pl. = doors, gates

բացան = verb.aor.ind.3per.pl.mp. of բանամ = they were opened

այն = pron.acc.sg. = that

զոր = pron.acc.sg.def-obj. = who, which

փակեաց = verb.aor.ind.3per.sg. of փակեմ = he/she/it closed

մեղօք = noun.ins.pl. of մեղք = by/with sins

Ադամ = P-noun.nom.sg. = Adam

հնչեաց = verb.aor.ind.3per.sg. of հնչեմ = he/she/it resounded, echoed

դա = pron.acc.sg. = this/that one **Note:** deictic դ = near listener.

իմ = poss-pron.acc.sg. = my

դմա = pron.dat.sg. of դա = to this/that one **Note:** deictic դ = near listener.

լուարուք = verb.aor.imp.2per.pl. of լսեմ = you (pl.) hear, listen

The gates of heaven were opened, those which Adam closed through sin, [and]
The Father's shout rang out: "He [is] my Son—listen to him!"

Սուրբ Երրորդութեանն երից անձանց խորհուրդ յայտնեալ,
holy of the Trinity of three of persons mystery was revealed,

Չոր փառաւորենք անլռելի ձայնիւ երգով.
which we glorify unceasing with voice by song.

Երրորդութեանն = noun.gen.sg.deic3. of Երրորդութիւն = of the Trinity

երից = num.gen.pl. of երեք = of three

անձանց = noun.gen.pl. of անյձն = of selfs, souls, persons

խորհուրդ = noun.nom.sg. = thought, design, mystery

յայտնեալ = ptcl.nom.acc.sg. of յայտնեմ = was revealed **Note:** participles active or passive voice

փառաւորենք = verb.pres.ind.1per.pl. of փառաւորեմ = we glorify

անլռելի = adj.nom.acc.sg. = not silent, not staying silent, incessant, unceasing

ձայնիւ = noun.ins.sg. of ձայն = by/with voice, shout

երգով = noun.ins.sg. of երգ = by/with song

The mystery of the three persons of the Holy Trinity was revealed,
Which we glorify with immutable voice by song.

Այժմ և հանապազ ընդ Հօր գորդի գովենք Հոգւով,
now and at all times with Father Son we praise by Spirit,

Մի աստուածութեան տացուք ըզփառս միշտ յաւիտեան:
one to divinity let us give glory always eternity.

այժմ = adv. = now

հանապազ = adv. = always, continually, at all times

ընդ հօր = prep. + noun.dat.sg. of հայր = with the father

գորդի = noun.acc.sg.def-obj. = son

հոգւով = noun.ins.sg. of հոգի = by/with spirit

մի = noun/adj.acc.sg. = one

աստուածութեան = noun.dat.sg. of աստուածութիւն = to divinity, Godhead

տացուք = verb.aor.sbjv.1per.pl. of տամ = let us/we may/we shall give

զփառս = noun.acc.pl.def-obj. of փառք = glory

միշտ = adv. = always

յաւիտեան = noun.nom.acc. = eternity, unto the age.

Now and always with the Father, through the Spirit we praise the Son,
Let us give glory to the one Divinity always unto the age.